

Шерстюк О.Л.

*д.е.н., доцент,
провідний науковий співробітник відділу обліку та оподаткування,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-9866-511X>*

Sherstiuk Oleksandr

National Research Center "Institute of Agrarian Economics"

Жук Н.Л.

*к.е.н., старший науковий співробітник,
провідний науковий співробітник відділу обліку та оподаткування,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9882-4718>*

Zhuk Nataliia

National Research Center "Institute of Agrarian Economics"

ОБЛІКОВІ ПАРАМЕТРИ РОЗКРИТТЯ ІНФОРМАЦІЇ ЩОДО ФІНАНСОВИХ РЕЗЕРВІВ ПІДПРИЄМСТВ

ACCOUNTING PARAMETERS FOR THE DISCLOSURE OF INFORMATION REGARDING FINANCIAL RESERVES OF ENTERPRISES

Анотація. Досліджено аспекти розкриття інформації щодо фінансових резервів, які формуються у системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності. До відповідних параметрів відносяться визнання фінансових резервів та їх оцінка. Зазначені параметри мають забезпечити систему управління інформацією, що може бути використана для реалізації функцій планування, прийняття та реалізації управлінських рішень, контролю та аналітичного оцінювання, а також регулювання. Визнання фінансових резервів відбувається на основі ідентифікації обставин, для компенсації впливу яких вони призначені (ризик діяльності, необхідність розподілу витрат відповідно до виникнення пов'язаних з ними доходів тощо). Оцінювання може здійснюватися з урахуванням інформаційних очікувань користувачів інформації щодо надання переваги даним стосовно залишків резервів на звітну дату або обсягу витрат, понесених протягом звітного періоду.

Ключові слова: фінансові резерви, система управління, бухгалтерський облік, визнання, оцінювання.

Постановка проблеми. Непередбачуваність параметрів фінансово-господарської діяльності, зміни в середовищі функціонування економічних суб'єктів, існування великої кількості обставин, що можуть вплинути на передумови та результати господарювання призводять до виникнення потреб формувати та використовувати інстру-

менти, спрямовані на нейтралізацію та компенсацію негативного впливу зазначених обставин. Одним з таких інструментів є формування фінансових резервів. Їх економічний зміст полягає у визнанні частини витрат, пов'язаних з певними господарськими операціями, незалежно від часу їх фактичного виникнення. При цьому, зазначені витрати акумулюються у формі резервів, використання яких можливе виключно за обставин, що передбачають виникнення негативних наслідків господарських операцій певного змісту.

Формування та використання фінансових резервів, як правило, є складовою політики управління діяльністю економічного суб'єкта. В контексті цього суб'єкти прийняття управлінських рішень розглядають такі аспекти, як передумови формування фінансових резервів, оптимізація їх необхідних розмірів, визначення джерел та алгоритмів формування, цільова спрямованість, порядок використання та оцінювання його наслідків.

Зважаючи на це, система управління фінансово-господарською діяльністю в цілому та фінансовими резервами зокрема потребує інформації щодо відповідних подій, їх наслідків та впливу на фінансово-майновий стан підприємства. При цьому, формування та реалізація політики управління діяльністю економічного суб'єкта зале-

жить, переважно, від суб'єктивного розуміння відповідальними особами як поточних господарських операцій, так і перспектив, пов'язаних зі змінами зовнішнього та внутрішнього середовища, а також очікувань стейкхолдерів стосовно доцільності та реальності досягнення їх цілей. Тому, існує потреба в систематизації даних стосовно фінансових резервів на основі загальноприйнятих методичних підходів, застосування яких забезпечує задоволення інформаційних потреб зацікавлених осіб на основі доступності, зрозумілості, релевантності та функціональності відповідних показників.

Варто відзначити, що крім зазначених характеристик інформації стосовно фінансових резервів підприємства стейкхолдери очікують на розкриття застосованих підходів до формування даних, виходячи зі змісту облікової політики, готовності управлінського персоналу до її належного застосування. Водночас, розкриття відповідних даних має передбачати ідентифікації взаємозв'язку та взаємообумовленості заходів формування та використання фінансових резервів з обставинами фінансово-господарської діяльності, вимірювання величини їх оціночних значень, з'ясування їх впливу на інші дані, а також залежності від вимірюваних та оцінюваних параметрів зовнішніх та внутрішніх чинників.

Одним з механізмів задоволення окреслених інформаційних потреб зацікавлених осіб є система бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Саме ведення облікових записів та формування звітних даних, на нашу думку, найбільше відповідає можливостям реалізації різноманітних інформаційних потреб широкого кола користувачів. При цьому, у відповідних звітних формах розкриваються не лише вартісна характеристика фінансових резервів та їх змін, але й деталізація різних видів резервів, застосовані підходи до обчислення їх величини, джерела формування, обсяги використання тощо. Зазначені та інші дані, які формуються в обліковій системі, можуть бути використані під час реалізації різних функцій системи управління.

Таким чином, облікове забезпечення відіграє значну роль в управлінні фінансовими резервами економічного суб'єкта. Це, у власну чергу, обумовлює актуальність досліджень, результати яких спрямовані на вирішення проблем облікового забезпечення реалізації функцій систем управління фінансово-господарською діяльністю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання ідентифікації фінансових резервів та їх класифікації охарактеризували в наукових публікаціях Ю. А. Верига [1], І. М. Гриненко [2; 4],

М. Ю. Карпушенко [3], М. Д. Корінько [4], І. С. Крамаренко, Д. С. Войт, Н. О. Прокопенко, Ю. Ю. Кльоц, В. О. Христофоров [5], В. О. Мірошниченко [6], І. О. Падій [7], Л. Лі (L. Li) [8], Дж. Лу (J. Lu) [9], Х. Орджинта (H. Orjinta), Е. Ігхосеу (E. Ighosewe) [10], Л. Віас (L. Vyas), М. Хайлар (M. Hayllar), Ї. Ву (Y. Wu) [11], У. Ксіонг (W. Xiong) [12], інших українських та закордонних дослідників і практиків.

Варто також зазначити, що у наукових публікаціях знайшли своє відображення аспекти формування інформації щодо фінансових резервів у системі бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Зазначені проблеми характеризують Ю. В. Демська [13], М. В. Дубініна, Н. Г. Гомелько, В. А. Дубінін [14], О. І. Карий, О. С. Лемішовська, Н. М. Воськало [15], Я. Крупка [16], С. Ф. Легенчук, Н. В. Валінкевич, І. Н. Вигівська [17], О. О. Пархомчук [18], Дж. Чех (J. Czech) [19] та ін.

Вважаємо за доцільне погодитися з твердженням І. М. Гриненко про те, що «важливим фактором забезпечення раціональної організації бухгалтерського обліку, контролю та економічного аналізу процесів зі створення та використання резервів є їх економічно обґрунтована класифікація. Класифікація резервів як об'єктів бухгалтерського обліку є головною передумовою достовірного відображення та розкриття інформації про них у фінансовій звітності підприємства» [2, с. 30].

Проте, на наше переконання, класифікація в контексті вирішення завдань системи управління характеризує не стільки обліковий аспект, скільки загальнотеоретичний. Це пояснюється тим, що в основу класифікації покладені припущення стосовно економічного змісту та призначення резервів. Внаслідок цього класифікація може сигналізувати виключно про види резервів як інструменту вирішення певних завдань системи управління, виходячи з необхідності їх формування, незалежно від змісту та наслідків облікових процедур.

Водночас, вважаємо обґрунтованою точку зору Ю. В. Демської, яка констатує, що «облікові процедури, пов'язані зі створенням резервів, супроводжуються умовним характером, оскільки підприємство формує резерви на свій розсуд і може самостійно приймати рішення щодо їх величини та призначення. Тому реальні витрати не виникають, але фінансовий результат зменшується на величину сформованих резервів» [13, с. 40]. Автор також зазначає, що «визнання об'єкта в бухгалтерському обліку означає, що бухгалтер на основі визначених

критеріїв відповідності та свого професійного судження приймає факт доцільності і необхідності відображення цього об'єкта в обліку. Визнання об'єкта одночасно передбачає виявлення його якісних характеристик, які в подальшому впливатимуть на оцінювання цього об'єкта та виконання інших облікових процедур з ним» [13, с. 96].

Іншими словами, саме облікові процедури, а не економічні процеси генерують в якості інформаційного елемента фінансові резерви. При цьому через суб'єктивність професійного судження працівника системи бухгалтерського обліку розкриття інформації за певними параметрами може безпосередньо вплинути на якість управлінського рішення.

Таким чином, наукові зазначені та інші публікації дослідників та практикуючих фахівців характеризують широкий спектр характеристик облікових аспектів відображення фінансових резервів у системі бухгалтерського обліку та у фінансовій звітності. Водночас, на наше переконання, існує нагальна потреба в систематизації підходів щодо розкриття відповідних даних в інтересах зацікавлених осіб, що надасть змогу удосконалити методика обліку фінансових резервів з урахуванням актуальних інформаційних потреб користувачів фінансової звітності.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Виходячи з викладеного, метою статті вважаємо за доцільне визначити ідентифікацію та формалізацію параметрів розкриття облікових даних щодо фінансових резервів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для визначення змісту параметрів, які мають, з одного боку характеризуватимуть дані про фінансові резерви відповідно до прийнятої на підприємстві концептуальної основи, а з іншого – будуть зрозумілими користувачам, що приймають управлінські рішення, на нашу думку варто врахувати певні обставини.

По-перше, інформація щодо фінансових резервів у звітності підприємств формується на основі певного набору облікових процедур. Їх зміст, послідовність виконання та обсяг є предметом судження виконавців. При цьому, такі судження висловлюються управлінським персоналом стосовно будь-яких аспектів відображення як обсягів фінансових ресурсів, так і їх формування, використання та коригування. Зазначені судження мають, переважно, суб'єктивний характер, ґрунтуються на особистому розумінні відповідальних осіб не лише сутності та призначення самих резервів, але й обставин, за яких відбуваються пов'язані з ними госпо-

дарські процеси. Водночас, відповідні судження враховують й той факт, наскільки важливою є інформація про фінансові активи для різних груп користувачів фінансової звітності.

По-друге, самі користувачі фінансової звітності, які уповноважені приймати управлінські рішення щодо фінансових резервів на основі облікових даних, мають власне розуміння процесів та обставин, пов'язаних з господарською діяльністю економічного суб'єкта. Це обумовлює природу їх ставлення до відповідної інформації, яке також має суб'єктивний характер. Іншими словами, одні й ті ж явища та процеси можуть бути по різному оцінені та зрозумілими різним складовим системи управління – керованій підсистемі (підприємству) та керуючій підсистемі (суб'єктам прийняття управлінських рішень).

Зважаючи на це, існує потреба узгодження відповідних очікувань і розумінь на підставі визначення загальних параметрів, які, по-перше, мають не суперечити чинній обліковій політиці підприємства, по-друге, будуть зрозумілими для користувачів, по-третє, міститимуть в собі механізми взаємоузгодження суб'єктивних розумінь та оцінювань даних та обставин їх формування.

Інформація щодо фінансових резервів, що створюється в системі бухгалтерського обліку, має вирішувати низку завдань, які стосуються реалізації основних функцій системи управління: планування, прийняття та реалізація управлінських рішень, контроль та аналітична оцінка їх результатів, регулювання. Виходячи з цього, система бухгалтерського обліку має забезпечити зацікавлених осіб даними, використання яких сприятиме вирішенню відповідних завдань.

Загальні вимоги, які висуваються для реалізації необхідного для цього механізму існуючими концептуальними основами бухгалтерського обліку та фінансової звітності щодо будь-яких показників, в тому числі й тих, які характеризують фінансові резерви та пов'язані з ними господарські процеси, охоплюють низку параметрів.

Насамперед, це стосується ідентифікації фінансових резервів. Це стосується визнання наявності ризиків, реалізація яких, як очікується, призведе до виникнення додаткових витрат. При цьому, як свідчать результати проведеного дослідження, такі втрати можуть мати прогнозований характер, тобто бути очікуваними, так і непередбачуваними, тобто неврахованими суб'єктами управління під час планування діяльності.

Водночас, економічний суб'єкт може прийняти рішення стосовно врівноваження витрат, які будуть понесені в майбутньому, відповідними їм доходами. В контексті зазначеного, стає

необхідним прогнозування обсягів таких витрат, часу їх рекласифікації на витрати періоду та капітальні витрати, обґрунтування очікуваного зв'язку між ними та майбутніми доходами.

Зазначене актуалізується, зокрема, на етапі реалізації функції планування, яка передбачає визначення напрямів діяльності економічного суб'єкта протягом певного майбутнього проміжку часу. Серед іншого, оцінюються обставини, які визначатимуть зміст, характер та обсяг господарських операцій підприємства, їх відповідність стратегічним, тактичним та оперативним планам діяльності, формалізуються цілі, які мають бути досягнуті, оцінюються необхідні для цього ресурси, а також – здатність відповідальних осіб адекватно реагувати на очікувані та неочікувані зміни в середовищі господарюючого суб'єкта.

На етапі прийняття та реалізація управлінських рішень в контексті впливу на фінансові резерви ідентифікація фінансових резервів та операцій з ними передбачає виокремлення з загального переліку подій, які можуть вплинути на необхідність формування резервів, тих господарських операцій, які мають бути виконані в межах впливу на них з боку системи управління (операції, які є звичайними в контексті діяльності економічного суб'єкта або не є такими, виходячи з очікувань та прогнозів). Якщо операції реалізуються в межах звичайної діяльності та можуть бути ідентифіковані як елемент операційної, фінансової та інвестиційної складових, перелік умов, які вимагатимуть створення і, відповідно, визнання фінансових резервів, вже буде підставою для виконання відповідних облікових процедур.

Натомість, обставини, що виникатимуть внаслідок надзвичайних подій, в тому числі непереборного характеру, не можуть бути однозначно формалізовані під час прийняття та реалізації управлінських рішень, тому визнання фінансових резервів в цьому випадку залежатиме, швидше, від сприйняття відповідних ризиків управлінським персоналом. При цьому, факт визнання резерву може бути реалізований не лише безпосередньою «прив'язкою» його до фінансово-господарської діяльності, але й шляхом передачі відповідних ризиків третім особам, наприклад – страховим компаніям. В цьому випадку сам резерв не буде формуватися самим суб'єктом господарювання, а відповідні витрати будуть стосуватися звичайної діяльності.

Контроль та аналітична оцінка результатів реалізації управлінських рішень полягає у визначенні відповідності їх фактичного значення очі-

куванням, ідентифікації виявлених відхилень, формалізації та вимірюванні впливу чинників на їх виникнення. Зважаючи на це, під час реалізації зазначеної функції системи управління має бути встановлено, чи дійсно відбулися всі події, наявність яких є безумовною підставою для визнання фінансового резерву в якості об'єкта бухгалтерського обліку та елемента інформації, відображеної у фінансовій звітності.

Водночас, контроль та аналітична оцінка мають забезпечити отримання відповідей на питання, чи був дотриманий попередньо формалізований алгоритм визнання на основі наказу про облікову політику підприємства. Тобто, мова йде про оцінювання легітимності відповідних заходів, які, зрештою, впливатимуть як на облікову інформацію, так і на зміст рішень, що прийматимуться з їх урахуванням в майбутньому.

В разі виявлення небажаних (з точки зору діяльності економічного суб'єкта) результатів у попередніх періодах суб'єкти управління здійснюють регулювання, тобто вживають заходів, спрямованих на усунення небажаних відхилень в діяльності суб'єкта господарювання. Важливою особливістю цієї функції системи управління є усунення відхилень, що були виявлені під час контролю та аналітичної оцінки.

В контексті зазначеного, можуть бути внесені зміни до політики визнання фінансових резервів, уточнені алгоритми відповідних облікових процедур, а також можуть бути внесені зміни до переліку обставин, які визначаються як передумови для їх здійснення.

Іншим важливим обліковим параметром, який має враховуватися під час прийняття рішень щодо управління фінансовими резервами економічного суб'єкта, є їх оцінювання.

Варто відзначити, що суб'єкти підприємництва в цілях оцінювання величини нарахованих фінансових резервів можуть застосовувати один з двох підходів.

Зміст першого з них обумовлюється тим, що система управління зацікавлена в отриманні інформації стосовно забезпеченості функціонування суб'єкта господарювання необхідними резервами станом на звітну дату. В цьому випадку, на основі певного набору показників фінансової звітності, на підставі яких приймається рішення щодо формування резерву, визначається цільове значення його вартісної величини на звітну дату. Після цього на підставі балансового рівняння (1) та величини витрачених протягом звітного періоду резервів обчислюють величину витрат, спрямованих на формування додаткових резервів (2):

$$P_{\text{н}} + P_{\text{н}} = P_{\text{в}} + P_{\text{к}} \quad (1)$$

де:

$P_{\text{н}}$ – резерви на початок звітнього періоду;

$P_{\text{н}}$ – резерви, нараховані протягом звітнього періоду;

$P_{\text{в}}$ – резерви, використані протягом звітнього періоду;

$P_{\text{к}}$ – резерви на кінець звітнього періоду

$$P_{\text{н}} = P_{\text{в}} + P_{\text{к}} - P_{\text{н}} \quad (2)$$

Інший підхід до оцінювання величини фінансових резервів передбачає акцентування уваги користувачів інформації не на залишку резервів на звітню дату, а на величині витрат, понесених підприємством у зв'язку з формуванням резервів протягом звітнього періоду. У зв'язку з цим, для обчислення величини фінансових резервів балансову рівняння (1) трансформується у модель (3):

$$P_{\text{к}} = P_{\text{н}} + P_{\text{н}} - P_{\text{в}} \quad (3)$$

Отже, модель (3) дає можливість безпосередньо врахувати різні очікування користувачів фінансової звітності. При цьому, різні підходи до оцінювання резервів можуть впливати на реалізацію функцій системи управління.

Зокрема, на етапі планування визначаються підходи, які будуть застосовані. Це означає, що у випадку, коли користувачі зацікавлені в забезпеченні резервами певного фінансового стану підприємства, в їх оцінюванні буде обраний перший підхід. Натомість, у випадку зацікавленості в поточному забезпеченні господарських процесів вибір має бути зроблений на користь другого підходу.

Водночас, на етапі планування має бути визначено алгоритм формалізації горизонту планування, тобто тривалості періодів, протягом якого відповідні оцінки будуть актуальними. Необхідність цього обумовлюється розумінням зацікавленими особами факту того, що внаслідок діяльності змінюються характеристики як самих господарських процесів, так й їх результати. Зазначене призводить до змін у ресурсах економічного суб'єкта та джерелах їх утворення.

Під час прийняття та реалізації рішень стосовно управління фінансовими резервами заходи щодо їх оцінювання характеризуватимуться виконанням певних алгоритмів, внаслідок яких будуть використані обрані моделі. В контексті зазначеного варто відзначити, що на цьому етапі можуть бути ідентифіковані обставини, які не були відомі під час планування, що призведе до визнання застосованих моделей та методів оцінювання фінансових резервів такими, що не є адекватними з точки зору задоволення інформаційних потреб користувачів.

Зважаючи на це, реалізація управлінських рішень має передбачати включення до політики

оцінювання, з одного боку, суттєвої кількості чинників, що впливатиме на зазначені процеси, з іншого – врахування достатньої кількості альтернативних варіантів заходів, включених до відповідних алгоритмів.

Контроль та аналітичне оцінювання результатів впровадження рішень стосовно оцінювання резервів має передбачати, насамперед, визначення обґрунтованості застосованої політики формування резервів. При цьому, критеріями для цього мають бути визнані відповідність вимогам щодо задоволення інформаційних запитів користувачів, а також «гнучкість» такої політики, ознакою якої є можливість багатоваріантного реагування на поточні зміни середовища функціонування економічного суб'єкта.

Водночас, контроль та оцінювання має стосуватися правильності застосування алгоритму обчислення величини резерву, виходячи з обраної політики та формалізованих на її основі процедур. В контексті зазначеного, серед завдань системи управління має бути вирішене питання надання оцінки на основі співставлення облікових даних з даними, отриманими з інших джерел. При цьому різні види даних не обов'язково повинні мати вартісні характеристики, проте їх взаємна відповідність повинна сприяти визначенню не лише правильності застосування алгоритмів, але й адекватності політики управління резервами в цілому.

Якщо під час контролю було встановлено наявність відхилень, які суперечать зазначеним критеріям, на етапі регулювання мають бути визначені та впроваджені заходи, спрямовані на їх усунення. Це передбачає, серед іншого, встановлення нових або уточнення існуючих критеріїв вибору політики, алгоритмів застосування облікових процедур, перегляд обставин, що впливають на оцінювання фінансових резервів тощо.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Таким чином, основними обліковими параметрами, які забезпечують розкриття інформації, необхідної для вирішення завдань системи управління фінансовими резервами підприємства, є їх ідентифікація та оцінка з метою реєстрації в системі бухгалтерського обліку та відображення у фінансовій звітності.

Результати проведеного дослідження засвідчили, що зазначені параметри залежать від набору різноманітних чинників, провідну роль серед яких відіграють інформаційні потреби користувачів, зокрема – системи управління. Для оптимізації вирішення відповідних завдань має бути передбачена багатоваріантність облікових про-

цедур, що має сприяти формуванню та обґрунтуванню адекватних управлінських рішень.

Водночас, в майбутніх дослідженнях, на наше переконання має бути приділено увагу аспектам, які стосуються проблем визначення залежності величини фінансових резервів від сприйняття ризиків господарської діяльності суб'єктами прийняття управлінських рішень. Від цього залежатиме не лише точність оціночних розрахунків, але й реальність вимірювання витрат, пов'язаних з нарахуванням резервів, і, як наслідок, підвищення рівня достовірності фінансових результатів діяльності.

Література:

1. Верига Ю. А. Трагування фінансових резервів як об'єкта аудиту та їх класифікація. *Вісник Львівської комерційної академії*. 2015. Вип. 48. С. 28–31. URL: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/issue/view/60/62>
2. Гриненко І. М. Класифікація резервів для потреб облікової системи підприємства. *Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту*. 2020. № 4. С. 29–37. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.4-2020.04>
3. Карпушенко М. Ю. Управління фінансовими ризиками. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2019. № 2. С. 110–113. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2019-268-2-110-113>
4. Корінко М. Д., Гриненко І. М. Резерви як об'єкт бухгалтерського обліку: уточнення категорійно-понятійного апарату. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 4. С. 15–20. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.4.15>
5. Крамаренко І. С., Войт Д. С., Прокопенко Н. О., Кльоц Ю. Ю., Христофоров В. О. Фінансові резерви інвестиційного потенціалу національної економіки в нестійких умовах. *Економіка та держава*. 2020. № 4. С. 215–220. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.4.215>
6. Мірошніченко В. О. Резерви посилення фінансового потенціалу аграрних підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 12. Ч. 2. С. 24–28.
7. Падій І. О. Економічний зміст і функціональні завдання резервів та забезпечень на підприємстві. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 21. Ч. 2. С. 48–53.
8. Li, L. (2018) A Study on Enterprise Risk Management and Business Performance. *Journal of Financial Risk Management*, no. 7, pp. 123–138. DOI: <https://doi.org/10.4236/jfrm.2018.71008>
9. Lu, J. (2021). Essays on Managerial Attributes and Corporate Finance. *Graduate Theses and Dissertations*. URL: <https://scholarworks.uark.edu/etd/4180> (accessed 10.12.2022).
10. Orjinta, H., Ighosewe, E. (2022) Market Risks Management and Performance of Deposit Money Banks in Nigeria: The Challenges of 4th Industrial Revolution. *Modern Economy*, vol. 13, pp. 1508–1520. DOI: <https://doi.org/10.4236/me.2022.1311081>
11. Vyas, L., Hayllar, M., Wu, Y. (2018) Bridging the Gap – Contractor and Bureaucrat Conceptions of Contract Management in Outsourcing. *Public Organization Review*, vol. 18, pp. 413–439. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11115-017-0385-3>
12. Xiong, W. (2022) Business Analysis of Business Competition of COSCO. *iBusiness*. 2022. Vol. 14. P. 245–251. DOI: <https://doi.org/10.4236/ib.2022.144018>
13. Демська Ю. В. Бухгалтерський облік та контроль резервів капіталу підприємств : дис... д-ра філософії : 071. Львів, 2022. 230 с.
14. Дубініна М. В., Гомелько Н. Г., Дубінін В. А. Концепція формування резервів як об'єкта бухгалтерського обліку. *Modern economics*. 2017. № 6. С. 60–68. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.4-2020.04>
15. Карий О. І., Лемішовська О. С., Воськало Н. М. Обліково-аналітичний інструментарій в управлінні резервами і забезпеченнями капіталу комерційного підприємства. *Причорноморські економічні студії*. 2021. Вип. 65. С. 104–111. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.65-17>
16. Крупка Я. Резервна складова капіталу підприємства та її обліково-інформаційне забезпечення. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 5(66). С. 49–58. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.05.049
17. Легенчук С. Ф., Валінькевич Н. В., Вигівська І. Н. Облікові резерви в оптимізації інноваційної діяльності. *Фінансово-кредитна діяльність. Проблеми теорії та практики*. 2020. № 2(33). С. 174–184. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcapt.v2i33.206594>
18. Пархомчук О. О. Резерви та їх значення для організації обліку: сутність поняття. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2010. Вип. 3(18). С. 274–283. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2010-3\(18\)-274-283](https://doi.org/10.26642/pbo-2010-3(18)-274-283)
19. Czech, J. (2022) Coeur Mining Inc. A Financial Statement Analysis. *Dissertations, Theses, and Projects*, 733 p. URL: <https://red.mnstate.edu/thesis/733> (accessed 12.12.2022).

References:

1. Veryha, Yu. A. (2015) Traktuvannia finansovykh rezerviv yak obiekta audytu ta yikh klasyfikatsiia [Interpretation of financial reserves as object of audit and their classification]. *Herald of LUTE. Economic sciences*, vol. 48, pp. 28–31. Available at: <http://journals-lute.lviv.ua/index.php/visnyk-econom/issue/view/60/62> (accessed 12 December 2022). (in Ukrainian)
2. Grinenko, I. (2020) Klasyfikatsiia rezerviv dlia potreb oblikovoï systemy pidpriemstva [Classification of Reserves for Business Accounting Purposes]. *Scientific Bulletin of National Academy of Statistics, Accounting and Audit*, no. 4, pp. 29–37. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.4-2020.04> (in Ukrainian)
3. Karpushenko, M.Yu. (2019) Upravlinnia finansovymy ryzykamy [Financial risks management]. *Bulletin of the Khmelnytskyi National University. Series: "Economic Sciences"*, no. 2, pp. 110–113. DOI: <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2019-268-2-110-113> (in Ukrainian)
4. Korinko, M. D., Grinenko, I. M. (2021) Rezervy yak obiekty bukhhalterskoho obliku: utochnennia katehoriino-poniatiinoho aparatu [Reserves as an object of accounting: specification of the category conceptual apparatus]. *Investytsiï: praktyka ta dosvid*, no. 4, pp. 15–20. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.4.15> (in Ukrainian)
5. Kramarenko, I. S., Voit, D. S., Prokopenko, N. O., Kloyts, U. U., Hristoforov, V. O. (2020) Finansovi rezervy investytsiinoho potentsialu natsionalnoi ekonomiky v nestiikykh umovakh [Financial reserves of investment potential of national economy in unstable conditions]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 4, pp. 215–220. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6806.2020.4.215> (in Ukrainian)
6. Miroshnychenko, V. O. (2017) Rezervy posylennia finansovoho potentsialu ahrarnykh pidpriemstv [Reserves for strengthening financial potential of agricultural enterprises]. *Uzhorod National University Herald. International Economic Relations And World Economy*, vol. 12, part 2, pp. 24–28. (in Ukrainian)

7. Padii, I. O. (2018) Ekonomichniy zmist i funktsionalni zavdannia rezerviv ta zabezpechen na pidpriemstvi [Economic essence and functional objectives of reserves and ensuring at enterprise]. *Uzhorod National University Herald. International Economic Relations and World Economy*, vol. 21, part 2, pp. 48–53. (in Ukrainian)
8. Li, L. (2018) A Study on Enterprise Risk Management and Business Performance. *Journal of Financial Risk Management*, vol. 7, pp. 123–138. DOI: <https://doi.org/10.4236/jfrm.2018.71008>
9. Lu, J. (2021). Essays on Managerial Attributes and Corporate Finance. *Graduate Theses and Dissertations*. Available at: <https://scholarworks.uark.edu/etd/4180> (accessed 12 December 2022).
10. Orjinta, H., Ighosewe, E. (2022) Market Risks Management and Performance of Deposit Money Banks in Nigeria: The Challenges of 4th Industrial Revolution. *Modern Economy*, vol. 13, pp. 1508–1520. DOI: <https://doi.org/10.4236/me.2022.1311081>
11. Vyas, L., Hayllar, M., Wu, Y. (2018). Bridging the Gap – Contractor and Bureaucrat Conceptions of Contract Management in Outsourcing. *Public Organization Review*, vol. 18, pp. 413–439. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11115-017-0385-3>
12. Xiong, W. (2022) Business Analysis of Business Competition of COSCO. *iBusiness*, vol. 14, pp. 245–251 DOI: <https://doi.org/10.4236/ib.2022.144018>
13. Demska, Yu. V. (2022) *Bukhhalterskyi oblik ta kontrol rezerviv kapitalu pidpriemstv* [Accounting and control of enterprises capital reserves] (PhD Thesis), Lviv: Lviv Polytechnic National University. (in Ukrainian)
14. Dubinina, M. M., Gomelko, N. G., Dubinin, V. A. (2017) Kontsepsiia formuvannia rezerviv yak obiekta bukhhalterskoho obliku [Concept of formation of reserves as an object of accounting]. *Modern economics*, no. 6, pp. 60–68. DOI: <https://doi.org/10.31767/nasoa.4-2020.04> (in Ukrainian)
15. Karyy, O. I., Lemishovska, O. S., Voskalo, N. M. (2021) Oblikovo-analitychni instrumentarii v upravlinni rezervami i zabezpechenniamy kapitalu komertsiihnoho pidpriemstva [Accounting and analytical tools in reserves and provisions of capital of commercial enterprise management]. *Black sea economic studies*, vol. 65, pp. 104–111. DOI: <https://doi.org/10.32843/bses.65-17> (in Ukrainian)
16. Krupka, Ya. (2020). Rezervna skladova kapitalu pidpriemstva ta yii oblikovo-informatsiine zabezpechennia [Reserve component of the enterprise capital and its accounting and information support]. *Galician economic journal*, vol. 66, no. 5, pp. 49–58. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.05.049 (in Ukrainian)
17. Lehenchuk, S. F., Valinkevych, N. V., Vyhivska, I. N. (2020) Oblikovi rezervy v optymizatsii innovatsiinoi diialnosti [Accounting reserves in optimization of risks of innovative activity]. *Financial and credit activity: problems of theory and practice*, no. 2(33), pp. 174–184. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v2i33.206594> (in Ukrainian)
18. Parkhomchuk O. O. (2010) Rezervy ta yikh znachennia dlia orhanizatsii obliku: sutnist poniattia [Reserves and their significance for accounting organization: essence of concepts]. *Problems of theory and methodology of accounting, control and analysis*, vol. 3(18), pp. 274–283. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2010-3\(18\)-274-283](https://doi.org/10.26642/pbo-2010-3(18)-274-283) (in Ukrainian)
19. Czech, J. (2022) Coeur Mining Inc. A Financial Statement Analysis. *Dissertations, Theses, and Projects*, 733 p. Available at: <https://red.mnstate.edu/thesis/733> (accessed 12 December 2022).

Summary. Aspects of information regarding financial reserves disclosure, which are formed in the system of accounting and financial reporting, are described in the article. It was established that the economic of financial reserves content consists in the recognition of the costs associated with certain economic operations, regardless of the time of their actual occurrence. Information about financial reserves in the reporting of enterprises is formed on the basis of a certain set of accounting procedures. The relevant parameters for disclosure of relevant information include the recognition of financial reserves and their assessment. The specified parameters should provide management system's interests in information that can be used to implement the functions of planning, making and implementing management decisions, control and analytical evaluation its results, as well as regulation. The accounting system should provide interested parties with data, the use of which will contribute to solving the relevant tasks. The specified parameters depend on a set of various factors, the leading role among which is played by the information needs of users, in particular – management systems. In order to optimize the solution of relevant tasks, multivariate accounting procedures should be provided, which should contribute to the formation and justification of adequate management decisions. Recognition of financial reserves is based on the identification of the circumstances for which they are intended to be compensated (operational risks, the need to allocate costs in accordance with the occurrence of related income, etc.). The fact of a reserve recognizing can be implemented not only by directly "tying" it to financial and economic activity, but also by transferring the relevant risks to third parties. The assessment can be carried out taking into account the information expectations of information users regarding giving preference to data regarding the balance of reserves as of the reporting date or the amount of expenses incurred during the reporting period. Different approaches to the assessment of reserves can affect the implementation of the functions of the management system.

Key words: financial reserves, management system, accounting, recognition, assessment.